

Honor – rzecz bezcenna

O Janie Nowaku-Jeziorańskim na podstawie filmu *Kurier*.

**Scenariusz lekcji języka polskiego
dla 7 lub 8 klasy szkoły podstawowej**

Twoje mocne strony

Honor – rzecz bezcenna

O Janie Nowaku-Jeziorańskim na podstawie filmu *Kurier*.

Scenariusz lekcji języka polskiego dla 7 lub 8 klasy szkoły podstawowej

Opracowanie: Agnieszka Krasnodębska

Czas realizacji: 90 minut

Cele lekcji:

Uczeń:

- potrafi zaprezentować własne przeżycia wynikające z kontaktu z dziełem sztuki,
- określa problematykę utworu,
- rozwija zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury,
- uczy się dostrzegać wartości (prawda, dobro, piękno, szacunek dla drugiego człowieka) i kierować się nimi w życiu,
- rozumie potrzebę zachowania szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej.

Metody:

- problemowa,
- słowno-poglądowa,
- burza mózgów,
- dyskusja.

Formy pracy:

- praca grupowa / indywidualna,
- rozmowa kierowana,
- praca ze słownikiem.

Środki dydaktyczne:

- słownik języka polskiego,
- karta pracy,
- strony internetowe.

Przygotowanie do lekcji

1. Uczniowie oglądają z nauczycielem film *Kurier*.
2. Nauczyciel poleca uczniom napisać w domu notatkę zawierającą najważniejsze informacje o Janie Nowaku-Jeziorańskim. Osoby zainteresowane tematem mogą też wykonać plakat – kalendarium życia bohatera.
3. Przed kolejnymi zajęciami prowadzący przygotowuje wydruki z kartami pracy i informacjami na temat filmu (reżyser, obsada itp.).

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca

1. Na początku zajęć uczniowie wykonują ćwiczenie leksykalne z karty pracy (przykładowe rozwiązania podano w *Materiale pomocniczym nr 1*).
2. Wskazany przez nauczyciela uczeń przedstawia najważniejsze informacje o Janie Nowaku-Jeziorańskim. Uczniowie wspólnie ustalają, który okres życia bohatera został przedstawiony w filmie *Kurier*.
3. Prowadzący zajęcia zachęca uczniów do podzielenia się refleksjami na temat filmu: scen, które zrobiły największe wrażenie, i losów bohatera (przykłady zdań inicjujących dyskusję zawarto w *Materiale pomocniczym nr 2*). Uczniowie zastanawiają się, dlaczego właśnie te wydarzenia z życia Jana Nowaka-Jeziorańskiego stały się podstawą scenariusza.

Faza realizacyjna

Realia życia w czasie II wojny światowej

1. Nauczyciel rozpoczyna rozmowę na temat ukazanych w filmie warunków życia w okupowanej Polsce podczas II wojny światowej. Uczniowie dzielą się swoimi spostrzeżeniami. Prowadzący kieruje uwagę uczniów na realia życia wojskowych i represje stosowane wobec

cywilów (co groziło Polakom, którzy sprzeciwiali się okupantom).

2. Prowadzący zapisuje na tablicy pytania: Jak w trudnych czasach okupacji walczyć o ojczyznę? Jak być patriotą? Kieruje wypowiedziami uczniów, a następnie podsumowuje rozmowę stwierdzeniem, że ludzie żyjący w czasach pokoju nie są w stanie przewidzieć, jak zachowaliby się w warunkach wojny.

Jan Nowak-Jeziorański – bohater i patriot

1. Uczniowie sprawdzają w słowniku języka polskiego znaczenie słowa *patriota*. Następnie metodą burzy mózgów zbierają informacje o tym, jakim człowiekiem był Jan Nowak-Jeziorański. Wypisują na tablicy cechy bohatera, na które zwrócili uwagę podczas oglądania filmu (przykładowe odpowiedzi zamieszczono w *Materiałach dla nauczyciela* – nr 3).

2. Na podstawie zgromadzonych informacji uczniowie zapisują w zeszytach notatkę na temat tego, czym wyróżniał się Jan Nowak-Jeziorański i w jaki sposób walczył o wolną ojczyznę (przykładowa notatka zamieszczona w *Materiałach dla nauczyciela* – nr 4).

Recenzja

1. Nauczyciel przypomina uczniom, jaką formą wypowie-

dzi jest recenzja. Podkreśla, że składa się ona z trzech części: informacyjnej (zawierającej informacje na temat dzieła – tytuł, autor, reżyser, bohaterowie, aktorzy, miejsce akcji, scenografia, muzyka, scenografia, efekty specjalne), oceniającej (uwagi dotyczące gry aktorskiej, scenografii, muzyki, reżyserii, nastroju, efektów specjalnych) oraz podsumowującej (subiektywna ocena).

2. Prowadzący zajęcia wyjaśnia, że do napisania recenzji niezbędne są szczegóły, które można zaczerpnąć np. ze strony dystrybutora, producenta lub portali poświęconych sztuce filmowej. Jeśli uczniowie nie mają możliwości skorzystania z internetu, nauczyciel rozdaje wydruki z informacjami o filmie.

Faza podsumowująca

Uczniowie zastanawiają się wspólnie, w jaki sposób można zachęcić innych do obejrzenia filmu *Kurier*. Dwa najtrafniejsze argumenty zapisują w zeszytach jako wnioski z lekcji (przykładowe argumenty w *Materiałach dla nauczyciela* – nr 5).

Zadanie domowe:

Napisz recenzję filmu *Kurier*. Skorzystaj z informacji zgromadzonych podczas lekcji.

Materiały pomocnicze dla nauczyciela

Materiał 1

Przykładowe rozwiązania zadań z karty pracy

WALCZYĆ	
Jak?	– z zaciekłością, z furią, z brawurą, z zjadłością, z powodzeniem, z różnym szczęściem – bohatersko, brawurowo, mężnie, nadaremnie, uparcie, zawzięcie – na bagnety, na miecze, na fortele, na pięści, na dystans, na odległość, na oślep
O co?	o niepodległość, o ojczyznę, o pokój, o życie, o palmę pierwszeństwa, o honor
Z kim?	z okupantem, z najeźdźcą, z wrogiem, z przeciwnikiem, z samym sobą, z przeciwnościami, ze słabościami
Gdzie?	w powstaniu, w okopach, w polu, w szeregach, w pierwszej linii, na froncie
Wyrazy bliskoznaczne	bić się, toczyć walkę, ścierać się, wojować, potykać się, brać udział w walce/bitwie
Wyrazy pokrewne	zawalczyć, wywalczyć, walczący, waleczny, walka, waleczność

Materiał 2

Przykłady zdań inicjujących dyskusję

Poproś uczniów, aby dokończyli zdania.

Zaskoczyło mnie...

Najbardziej zapamiętam...

Nie podobało mi się...

Największe wrażenie zrobiło na mnie...

Materiał 3

Cechy charakteru Jana Nowaka-Jeziorańskiego:

- dżentelmen (stawał w obronie kobiet),
- odważny (nigdy nie rezygnował z wykonania zadania),
- inteligentny, błyskotliwy (znał kilka języków, wykazywał się sprytem podczas akcji, miał świetną pamięć),
- szybko podejmował decyzje,
- uparty,
- niezbyt wysportowany (łamię rękę podczas skoku ze spadochronem, nie umie jeździć na rowerze),
- nie podporządkowywał się rozkazom, działał impulsywnie (chciał strzelać do Niemców z okna domu, z którego obserwował egzekucję),
- ryzykant,
- nie traci głowy nawet w dramatycznych sytuacjach, potrafi zachować zimną krew,
- pomysłowy (przykładem akcja w pociągu).

Materiał 4

Cechy bohatera

Jan Nowak-Jeziorański, bohater filmu *Kurier*, został pokazany jako wyjątkowy człowiek, który – choć miał pewne wady – odznaczał się cechami umożliwiającymi mu wykonywanie tajnych misji dla Polskiego Państwa Podziemnego. Był patriotą, walczył nie tylko o wolność, lecz także o honor. Możemy go nazwać bohaterem, który pokonywał własne słabości i walczył mimo przeciwności, przedkładając misję i dobro ojczyzny ponad wszystko.

Materiał 5

Przykładowe argumenty

- Dzięki obejrzeniu filmu pogłębiamy swoją wiedzę o realiach życia w czasie wojny, a także o bohaterskiej postawie polskich żołnierzy i ludności cywilnej.
- W trakcie filmu towarzyszymy bohaterowi w różnych wydarzeniach – możemy poczuć dreszcz emocji i przeżyć ciekawą przygodę.
- Poznajemy losy prawdziwego patrioty, który jest dla nas wzorem do naśladowania.

Karta pracy

Uzupełnij tabelę słownictwem powiązanym tematycznie z wyrazem *walczyć*.

WALCZYĆ	
Jak?	
O co?	
Z kim?	
Gdzie?	
Wyrazy bliskoznaczne	
Wyrazy pokrewne	